

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Conversatione Apostolica - A Curatoribus Animarum piè & fructuosè instituenda ; Complectens varios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, praecipuè aegras & captivas ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

§. 4. Quid de quarto instrumento conversationis Apostolicæ, nempe de benevolentia, sit observandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49274](#)

ticulū mon Sap. 8. dixit: *Habebo propter hanc (Sapientiam scilicet plū & prudentiam) claritatem ad turbas, & honorem apud Seniores Invenis.* 4. *Generosus contemptus caducorum;* cū enim us dñc maximi plerumque xstimentur, suminēque appetantur à eisdem mortalibus, vñluti cælestem Hominem venerantur, & suscipiunt, si quem generoso animo hæc omnia contemnere adsecurvunt. Hade verè S. Augustinus epist. ad Macedonium dicitur, xit, *Virtutem (& ipsum Virtutis Professorem hominem) eō in pluris astimandam esse, quo plura contemnit.* 5. *Fuganimus;* hic cum secularibus familiaritatibus: etenim ferè accidit, ut eos ipsi minoris astimemus, quos intimè novimus; unde & comte, mune proverbium, quo nimiam familiaritatem patere contemptum dicimus, exortum est. *Hinc sapienter monet pius Author l. i. de imit. Christi c. 8. Charitas habenda est ad o-*
ciscimnes, familiaritas non expedit. Quandoque accidit, ut Personā signata ex bona fama lucescat, cuius tamen presentia allid oculos intuentium offuscat. Putamus aliquando alii placide cere ex conjunctione nostra, & incipimus magis desplicere ex d eā morum improbitate in nobis considerata.

§. IV.

Quid de quarto Instrumento Conversationis Apostolicæ, nempe de Benevolentia, sit observandum.

I. **Benevolentia** hujus nomine aliud hoc loco nihil intelligitur, quām bona quædam voluntas, quā bene quis erga alterum afficitur, omniāque, quæ ab illo exiguntur, vel suadentur, prompto hilarique animo acceptat, & exequitur, quæ quidem benevolentia proprius affectus amoris est, atque adeò, dum benevolentiam istam quartum instrumentum Apostolicæ Conversationis voco, aliud indicare non volo, quām ut Operarius talēm modum agendi cum proximo adhibeat, ob quem ametur potius, quām timeatur ab ijs, qui buscum conversatur; nam, ut supra ex S. Augustini doctrina dictum est, si intus sit radix dilectionis, non potest de ista radice non bonum existere. Id quod egregiè more suo confirmans S. Chrysostomus ho. de Mansuet. *nihil,* ait, *ita conciliat,*

liat Domino familiares, ut quod illum videant tranquilla se offerre, & mansuetudine jucundum; nam & talem m
joris faciunt, habentque pro Patre & non pro Domino. Grat
& amabilis est videntibus, gratus item & his, quibus tantum
nomine notus est. Neq; facile ullum invenies, qui audire
laudari hominem mansuetum, illum videre & exosculare
non desideret, & non habeat in aliquanta lucris parte ejus
amicitia diu posse frui. Hinc ipse etiam Christus Aposto
suis Matt. 11. dixit: Discite a me, quia misericordia sum, & hum
lis corde, & invenietis requiem animabus vestris, non pri
prijs duntaxat, sed ijs etiam, quorum curam susceperebitis. &
& Apostoli ijdem à Commentatoribus Psalimi 18. per eccl
in illo versu: Cœli enarrant gloriam Dei: intelliguntur,
significarent, quemadmodum coelo sereno omnes libenter
credunt, illiusque suavi aura frui cupiunt; sic & animos hi
minum facilitate, suavitatemque morum præcipue allici. Uni
merito horratur Siracides c. 3. Fili, in mansuetudine (& mi
rum lenitate) opera tua perfice, & super hominum gloria
diligentis. Et S. Franciscus Xaverius, teste Tursellino l.
vit. c. 13. Sedulò semper socios monebat, ut in congressibus
& colloquiis caverent, ne nimia quedam gravitas suspicio
nem præbeat reverentiam exigentis arrogantiæ, sed potius
facilitatem vultus præferrent, affabilitatemque sermonis
hoc enim esse efficacissimum medium, quo attrahi animi
soleant juxta illud Osee 11. In funiculis Ad traham eos,
& inculis charitatis.

II. Ut autem hanc benevolentiam tanto certius obtineat
sequentia media non parum conducent. 1. Ante omnia di
operam, ut diligit sincerè eum, cum quo conversatur, ho
enim medium efficacissimum esse ad amorem aliorum conc
liandum, jam olim veteres noto illo axiomate: Si vis am
arum: indicarunt. Quod ipsum egregie confirmans S. Am
brosius lib. 2. Offic. c. 1. nihil, inquit, tam utsle, quam dilig
nihil tam inutile, quam non amari. Itaq; id agamus, ut om
ni sedulitate commendemus existimationem, opinionem
nostrā, ac primū placiditate mentis, & animi benignitas
influanus in affectum hominum; popularis enim & grata
omnibus bonitas, nihilq; quod tam facile illabatur homini
sensibus. Ea, si mansuetudine morum, ac facilitate animi
modi

moderatione praecepti, & affabilitate sermōis verbōrumq; ho-
nore, patients quoq; sermonum, vita, modestiaq; adjuvetur
gratia, incredibile, quantum procedit ad cumulum dilectio-
nis. Et paulo post: Etenim ad incentivū charitatis cōmunię
plurimum proficit, si quis vicē amantibus reddat, nec minores
redamari se probet, quam ipse amatur. David diligis à subdē-
tis, quam timeri maluit; timor enim temporalis sustaminis
servat excubias, nescit diuturnitatis custodiam. Itaq; ubi tē-
mor discesserit, audacia obrepit, quoniam fidem nō timor cogit,
sed affectus cohibet. Prima ergo adcomendationem nostris est:
charitas. Hinc jam olim Moysi praecepit Deus n. 11. Porta-
eos in sinu tuo, sicut portare solet nutrix infantulum, & defet
in terram. Et S. Paulus 1. Thess. 2. dixit: Facti sumus in me-
dio vestrum, tanquam si nutriss foreat filios suos. Atque id
ipsum etiam S. Bernardus S. 23. in Cant. his verbis commen-
davit: Discite, subditorum matres vos esse debere, non Domē-
nos: studete magis amari, quam timerti. 2. Morum simili-
tudine non parū etiam sibi benevolentiam conciliabit; ita
Orlandinus l. 3. hist. Soc. n. 48. de S. Ignatio scribit, eum
suos hortatum, ut ad hominum benevolentiam divini obse-
quij gratia conciliandam imitarentur Apostolum, qui omni-
bus siebat omnia, ut omnes Christo lucrifaceret; nulla euira
re æquè, ac morum, studiorūque similitudine benevolen-
tiam conciliati. Itaque observatis ejusque moribus, ad
eos se, quantum jus, fasque permitteret, accommodarent, ad-
eò, ut, si quempiam animadverterent acrem & incitatum,
etiam ipsi lenititudinem inter agendum morosam exuterent,
contrāque tarditatem, gravitatemque tantisper induerent, si
is, cum quo agerent, circumspectior, & in loquendo tar-
dior appareret. Sic etiam de S. Anselmo Eolmerus in ejus
vita lib. 1. scribit, quod solito more cunctis se jucundum &
amabilem exhibuerit, mōresque singulorum, in quantum
sine peccato poterat, in se suscepit. Nam juxta Apostolum
1. Cor. 9. his, qui sine lege erant, tanquam sine lege esset,
cum sine lege DEI non esset, sed in lege Christi esset, se co-
aptabat, ut lucrifaceret eos, qui non modò sine lege, ut pat-
tabatur Sancti Benedicti, sed & eos, qui saeculari vitæ dediti
in multis vivebant sine lege Christi. Unde corda omnium
modo in ejus amorem vertebantur, & ad eum au-

40 De Conversatione Apostolica in communione

diendum famelicā aviditate rapiebantur. Dicta etiam sive
sic unicuique Hominum Ordini conformabat, ut Auditor
sui nihil moribus suis concordius dici potuisse faterentur.
Ille Monachis, ille Clericis, ille Laicis, ad cujusque propo-
situm sua verba dispensabat. 3. Sermonis affabilitate &
dulcedine: nam, ut supra ex Cicerone dictum est, difficil-
dictu est, quantopere conciliet animos Hominum, co-
mitas, affabilitasque sermonis; si enim responsio mollis et
iam iram frangit, teste Salomone Prov. 15. quantò magis, a-
nimos pacatos & tranquillos conciliabit, siveque verificabi-
effatum Siracidis Eccl. 5. dicentis: *Verbum dulce multiplicat Amicos, & mitigat inimicos; lingua Eucharis in bono homine abundat.* Hinc meritò quivis Operarius tali affabilitate, suavitatemque condire, & exequi Conversationem suam Apostolicam deberet, ut cum veritate illa Ecclesiastici c. 24
verba usurpare queat: *Transite ad me omnes, qui concupiscitis me, & a generationibus meis adimplemini; Spiritus enim meus super mel dulcis, & hereditas mea super mel & favum.* Sed & ipsi, quibuscum conversatur, meritò dicent possint cum Salomone Sap. 8. *Intrans in domum meum conquiescam cum illo; non enim habet amaritudinem conversatio illius, nec tristium convictus illius, sed gaudium & latitudo.* Talem videlicet S. Athanasius se exhibuerat, de quo S. Gregorius Nazianz. de ejus laudibus sic loquitur: *Ea erat comitate, ut ad eum omnibus aditus pateret, clemens, ab ira alienus, miseratione praditus, sermone jucundus, moribus jucundior, in objurgatione placidus.* 4. Beneficiā sive opere, sive affectu demonstratā: nam, ut Tullius lib. 2. Offic. sapienter advertit, benevolentia beneficiis capit maximē; secundō autē loco beneficā voluntate benevolentia movetur, etiam si res fortè non suppetit. Et S. Chrysostomo teste ho. 80. ad populu, men-
tem habentes magis beneficia, quam pœna ad mandatorum obedientiam attrahunt. cuius efficacia rationem reddens S. Bernardus S. 23. in Cant. dabit operam Sapiens, ait, *maledicos capere beneficijs atq; obsequijs, monitisque salutaribus, & orationibus pro his ad Deum. Non cessabit ejusmodi carbonet ignis congerere super caput maledicti. An non tibi captus illus videtur, qui suffusus ora rubore, quippe proprium erubescens judicium, ipse sua confusionis; & pœnitudinis testis est*

sive

De Conversatione Apostolica in communi. 41

sive quod oderit hominem amare dignissimum, si se quod dilixerit tantum verbo & lingua eum, à quo se diligit opere & veritate vel sero est expertus. 5. Mansuetà errorum & deservitum suppotationē: sic enim ipse Deus exemplo suo docuit, teste Davide Ps. 102. dicente: *Quomodo miséretur Pater Filiorum. misertus est Dominus timentibus sē: quoniam ipse cognovit figmentum nostrum.* Et propterea Deus ut discurrat S. Chrysostomus ser. de nov. Concion. ad Grat. non Angelos ē cælo lapsos, Magistros humana natura p̄ficit, ne propter excellentiam naturæ, atque humana infirmitatis ignorationem asperiores nobis reprehensiones adhiberent; sed homines mortales, Magistros ac Sacerdotes concessit, homines infirmitate circumdatos, ut hoc ipso quod obnoxius eisdem sit & is, qui sermonem habet, & illi, qui audiunt, Concionatoris (cadem est ratio de Operarijs) lingue frenum injiciatur, quod eum non sinat ultra modum castigationes extendere. Atque hoc verum esse, declarat S. Paulus, qui legem illam tulit, & hanc rem nos docuit his verbis utens: *Omnis Pontifex ex hominibus assumptus hominibus constituitur, qui condolere posset is, qui ignorant, & errant.* Hinc & ipse Christus inter alia monita S. Magdalena de Pazzis data etiam hoc posuit, uti vit. 1. i.c. 9. refertur: *sint omnia opera tua facta cum tanta mansuetudine, & cum actu adeò humili, ut videatur magnes quidam ad trahendas creaturas ad me.* Sicque impletur illud Siracidis cap. 3. *Fili, in mansuetudine opera tua perfice, & super hominum gloriam diligēris.*

C A P U T V.

**QVIBVS MOTIVIS EXCITANDVS SIT ZE-
LVS SEV FERVOR AD APOSTOLI-
CAM CONVERSATIONEM
NECESSARIVS.**

I. **Q**uod piissimus Asceta Thomas Kempensis lib. 2. de imit. Christi c. 12. de cruce pronunciavit dicens: *Converte te supra, converte te infra, converte te extra, converte te intra, & ubique crucem invenies;* hoc æquali jure de zelo & fervore ad Apostolicam conversationem requisito dici potest, ut ex ijs, quæ mox dicentur, clarius patebit.

C 5

II. Nam